

HOUT WERELD

JAARGANG 75 | NR. 15 | 9 DECEMBER 2022

HET VAKBLAD VOOR DE HOUTBRANCHE

Vandecasteele, twintig hectare
houtmagazijn

Thema: Branche in beeld
- De houtproductie in Nederland
- Visie van Centrum Hout
- Probos: aandeel duurzaam hout
moet hoger

De passie van Tico Top

MINDER HOUT UIT NEDERLANDS BOS

Stichting Probos deelt in deze Houtwereld de resultaten van haar jaarlijkse onderzoek naar de houtproductie en het houtgebruik in Nederland in 2021. Directeur Mark van Benthem gaat in dit interview dieper in op de ontwikkelingen rondom bossen en houtproductie. Hoe zit het met het waarmaken van de Bossenstrategie, met de houtkap, de financiering van nieuw bos, duurzaam bosbeheer en de opkomende handel in CO₂-credits?

Door Nathalie Bluimink

Hoewel hout en houtbouw een groeiende belangstelling genieten is er de afgelopen twee jaar minder hout geoogst uit Nederlands bos. Probos-directeur Mark van Benthem denkt niet dat dit de komende jaren gaat veranderen. 'Er is een stevige doelstelling voor nieuw bos. In het beleid is er weliswaar aandacht voor houtgebruik, maar het streven is tegelijkertijd om meer multifunctioneel bos om te vormen naar natuurbos. Dat betekent dat er op korte termijn mogelijk minder hout geoogst kan worden. Op langere termijn wordt dit in theorie goed gemaakt door te investeren in verbetering van de groeiplaats, betere bijgroei en daarmee meer CO₂-vastlegging. Wij van Probos vinden het overigens belangrijk om natuur- en productiefuncties meer te integreren. Omdat die functies elkaar juist kunnen versterken. Dat maakt bos volgens ons meer toekomstbestendig. En kritische soorten krijgen dan meer de kans om zich door het boslandschap te verspreiden.'

Mark van Benthem van Probos: 'Voor veel secundaire houtproducten zoals vlinderplanken, kozijnhout en CLT hebben we onvoldoende zicht op het aandeel duurzaam hout.'

Met de 'stevige doelstelling voor nieuw bos' doelt Van Benthem op de Nationale Bossenstrategie met als centrale doel 37.000 extra hectare bos. 'Helaas meldt de Bossenstrategie niets over de financiering ervan; daarnaast is natuurbeleid in Nederland gedecentraliseerd. Dat maakt het ingewikkeld.' Probos zet momenteel alle provinciale plannen op een rijtje om te kijken of zij samen het nationale doel wel kunnen bereiken. 'Houtproductie komt bij de ene provincie veel nadrukkelijker terug in het beleid dan bij andere.' Om het landelijke doel van meer nieuw bos te halen, wil Probos gaan werken met de Nationale Bossenmakelaar. 'Iemand die partijen verbindt, regels kent en verbindingen legt tussen de juiste personen en organisaties om zo te versnellen.'

BOS OVERVRAAGD?

Van Benthem gaat een stapje verder over houtkap. 'Wij zeggen houtoogst; het gaat om een duurzame grondstof. Maar in Nederland polariseert veel, zo helaas ook de discussie over bos en houtproductie. Je hebt mensen die voor houtoogst zijn, maar er is ook een groep tegenstanders. Ik vind dat jammer. Het één sluit het ander namelijk niet uit. Met goed beleid en vakmensen kun je hout oogsten zonder schade toe te brengen aan het multifunctionele bos. Bos blijft dan ook bos. Wat daarbij helpt is dat de kwaliteit van de Nederlandse bossen de laatste jaren verbeterd doordat het met meer aandacht en kennis wordt beheerd. Ook door de toegenomen belangstelling voor bos in de hele klimaatdiscussie.' Die toegenomen belang-

stelling is kansrijk, maar tegelijkertijd ook bedreigend, tekent Van Benthem aan. 'Er wordt veel van bos gevraagd momenteel. Als het gaat om hout, maar ook als het gaat om recreatie, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Kan het bos dat allemaal aan? Niet alleen de timmerindustrie vraagt om hout, ook de emballagemarkt en steeds nadrukkelijker ook de chemie; hout kan bijna alle plastic producten vervangen. En wat doen de stijgende energieprijzen met de vraag naar hout voor de kachel? De houtvraag voor de bouw alleen, kunnen de Europese bossen aan, maar er komt dus veel meer op het bos af.' De Probos-directeur stelt de vraag of houtsoorten die goed groeien in het Europese bos niet een betere eindbestemming kunnen krijgen. 'Beuk, esdoorn, berk, noem maar op. Voor deze soorten is nog onvoldoende hoogwaardige afzet, terwijl het aanbod de komende decennia stijgt door de verdere toename van het aandeel loofhout in de Europese bossen. De houtsector moet zich hier op voorbereiden.'

GRONDPRIJS ZIT IN DE WEG

Terug naar de Bossenstrategie. Het struikelpunt bij het aanleggen van de extra hectares is de druk op de grond en daarvoor de hoge grondprijs. 'Als agrarische grond wordt beplant met bos, daalt de marktwaarde van die grond enorm. Dit

maakt overschakelen op bos voor grondeigenaren niet aantrekkelijk. Die grondontwaardiging is een groot knelpunt waar een oplossing voor moet komen. Een deel van de 25 miljard euro die de Rijksoverheid beschikbaar stelt om het stikstofprobleem te lijf te gaan, kan daarvoor ingezet worden. Zonder geld komt het niet grootschalig van de grond. En 37.000 hectare, dat is grootschalig! Het is een uitbreiding van tien procent vergeleken met het huidige areaal.'

KOOLSTOFCERTIFICATEN

Probos is er van overtuigd dat er wel marktmechanismen gaan komen. Bijvoorbeeld combinaties met meer natuur inclusieve landbouw, nieuwbouw met een vast percentage groen, koolstofreductie door middel van carbon credits. 'De koolstofcertificaten in ons land liggen bij de Stichting Nationale Koolstofmarkt maar dat is nog niet heel grootschalig.' Van de elf goedgekeurde plannen die er tot nu toe zijn ingediend, gaat het bij twee om de aanleg van bos. Van Benthem denkt dat de handel in koolstofcertificaten kan gaan groeien. Ook internationaal. 'Mits het goed georganiseerd en gecontroleerd gebeurt kan het een goede financieringsbron zijn voor het bos. Koolstofvastlegging is één van de diensten die bos de maatschappij levert en het is goed dat daar financiële waardering voor komt. Maar we moeten

ons niet rijk rekenen. Het basisdoel is natuurlijk het terugbrengen van de eigen uitstoot. Haal je dan bijvoorbeeld de laatste procenten niet, dan bieden koolstofcertificaten uitkomst. De opbrengsten kunnen we wereldwijd inzetten voor duurzaam bosbeheer en bosuitbreiding.'

KEURMERKEN

Probos wil dat het aandeel hout uit duurzaam bos (FSC of PEFC) verder stijgt. 'Naar 100 procent! Dat moet echt de norm zijn. Voor naaldhout zijn we daar bijna, maar niet voor gematigd of tropisch hardhout. Voor veel secundaire houtproducten, zoals vlinderplanken, kozijnhout en CLT hebben we onvoldoende zicht op hoe we er voor staan. Daar moet verandering in komen. Bij de leden van de VVNH (Vereniging van Nederlandse Houthandelaren) voor wie wij de monitoring doen, is 68 procent van het hardhout dat zij importeren afkomstig uit duurzaam beheerd bos. Voor de niet aangesloten bedrijven zijn de cijfers helaas behoorlijk gedateerd. En op een deel van de houtproducten hebben we helemaal geen zicht. Laten we samen zorgen dat er alleen nog duurzaam geproduceerd hout op de markt komt. Dan kunnen we die discussie stoppen, hout als dé hernieuwbare grondstof voor de bouw promoten, en de administratie rondom de chain of custody (CoC) verminderen.' <<

Nederland wil van een deel van het multifunctionele bos natuurbos maken. Dit heeft gevolgen voor de houtoogst.